

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΩΝ ΧΟΕΝΖΟΛΛΕΡΝ

(ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ)

Παραγωγή τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

ΧΟΕΝΖΟΛΛΕΡΝ ὠνομάσθη οὐ μόνον ὁ οἶκος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ ἄκρῃ τῆς Γερμανίας κειμένη μικρὰ τῆς ἄνω Σουαβίας χώρα, ἥς τὰ μέλη αὐτοῦ πρὸ αἰώνων ἦρχον, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὑψηλοῦ (866 μ.) βράχου, ὅστις εἰς ἀπόστασιν 4 μὲν περίπου ὥρων τῆς Βυρτεμβουργικῆς πόλεως Τυβίγγης, ἡμισείας δὲ μόνον ὥρας τῆς Χοενζόλλερικῆς πολίχνης Χέιγγεν ὡς πελώριός τις γίγας ὑψοῦται· διότι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τούτου ἰδρύθη ὁ ἀρχαιοτάτος οἰκογενειακὸς τῶν Χοενζόλλερν πύργος, περὶ οὗ οἱ Σουαβοὶ χωρικοὶ διηγοῦνται παλαιούς καὶ ἀξιοπεριέργους μύθους, ἀναφερομένους εἰς τὸν περιφανῆ οἶκον, οὗτινος ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς.

Ὁ πύργος οὗτος, οὗτινος πιστὴν εἰκόνα δημοσιεύει σήμερον τὸ Ἀττικὸν Μοῦσεϊον, ἐν μέσῳ ὀχυρωτάτου φρουρίου ὑπερφηφάνως ἰστάμενος ἀνικοδομήθη μεγαλοπρεπῶς τῷ 1850 ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τοῦ παλαιοῦ πύργου καὶ φρουρίου κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον καὶ ρυθμὸν τοῦ ἰδ' αἰῶνος κοινῇ δαπάνῃ τῶν τριῶν οἰκῶν τῶν Χοενζόλλερν — 1) τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Πρωσσίας, 2) τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου Χοενζόλλερν — Σιγμαρίγγεν καὶ 3) τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου Χοενζόλλερν — Χέιγγεν (α).

Ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοῦ φρουρίου ἡ ἀποψὶς εἶνε γοητευτικωτάτη καὶ πανοραμιακῇ· διότι δύναται τις ἐντεῦθεν νὰ παρακολουθῇ τὸν Μέλανον Δρυμὸν εἰς μεγίστην ἀπόστασιν καὶ τὸν ποταμὸν Νέκκαρ ἐλίσσόμενον ὀφισειδῶς διὰ δασῶν, ἀγρῶν, λιμνῶν, ἀμπελώων καὶ κωμῶν τῆς Σουαβίας, περιβεβλημένων ὑπὸ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ. Ἐν μίᾳ δὲ τῶν αἰθουσῶν τοῦ κολοσσίου τούτου μεγάρου τέρπεται τις ὁρᾶν τὰς προσωπογραφίας πάντων τῶν κομητῶν καὶ ἡγεμόνων Χοενζόλλερν ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἥτοι τὸ μέγα στέλεχος τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τοῦ περικλειοῦς Χοενζόλλερικοῦ οἴκου μετὰ τῶν πολλῶν καὶ

διαφόρων κλώνων αὐτοῦ, θινυμασίως καὶ καθ' ἱστορικὴν ἀκριβεῖαν ἐξωγραφημένως ὑπὸ χρωστήρος δεξιωτάτου (β).

Μυθικὴ καταγωγή αὐτοῦ.

Ἡ ἀρχαιότης τοῦ ὅσῳ ἀρχαίου, τόσῳ εὐθαλοῦς καὶ ἐνδοξοῦ οἴκου τῶν Χοενζόλλερν, ὃν ὅλως ἀπίθανοι μυθικαὶ παραδόσεις συνδέουσι μετὰ τοῦ γοτθολομβαρδικοῦ οἴκου Colaltos, ὡς καὶ μετὰ τῆς παλαιᾶς ρωμαϊκῆς γενεᾶς τῶν πατρικίων Colonas, ἀνάγεται κατὰ τινα λίαν πιθανὴν παράδοσιν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ὀγδόου μ. Χ. αἰῶνος. Κατὰ τὴν παράδοσιν δὲ ταύτην ὁ ἀρχαιοτάτος τῶν προγόνων τῶν Χοενζόλλερν τυγχάνει ὁ περικλεὴς Σουαβὸς κόμης Θάσσιλος (Thassilo), ὅστις ἀκμάσας περὶ τὰ 800 μ. Χ. ἔκτισε πρῶτος τὸν ἱστορικὸν οἰκογενειακὸν πύργον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τεραστίου βράχου Zollern ἢ Hohenzollern.

Οὕτω δὲ ὁ μεγαλῶνυμος οὗτος βράχος ἐχρησίμευσεν ὡς λίκνον τοῦ ὁμωνύμου ἰσχυροτάτου καὶ μεγαλοπραγμονεστάτου τῆς οἰκουμένης ἡγεμονικοῦ οἴκου, ὅστις τὴν βασιμειάν μὲν ἀλλ' ἀδιάκοπον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσσεώς του ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀνυψῶσιν ὀφείλει πρῶτιστα καὶ κυριώτατα εἰς τὴν ἀκράδαντον αὐτοῦ πίστιν εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν. Τὸ «Μηδὲν ἄνευ τοῦ Θεοῦ» «Nihil sine Deo» ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν τὸ συμβολικὸν ρητὸν τοῦ ἀρχαίου οἰκοσήμεου τῶν Χοενζόλλερν, ὧν οἱ ἀπόγονοι διὰ τῆς ἀκαταπονήτου φιλοπονίας, τῆς εὐλικρινείας, τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς νόμους τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ τῆς ὀλοφύχου ἀφοσιώσεως εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ ἐκπληρώσωσι κατὰ γράμμα τὸ σύνθημα τῶν προγόνων αὐτῶν ἐξαπλωθέντες ἀπὸ τοῦ ρηθέντος ὀρεινοῦ τῆς Σουαβίας βράχου μέχρι τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης (vom Fels zum meer!)

Ἱστορικὴ καταγωγή αὐτοῦ καὶ πρῶτοι κόμητες.

Κατ' αὐστηρὰς δ' ὁμῶς ἱστορικὰς πηγὰς καὶ μαρτυρίας πρῶτοι πάντων μετὰ

¹ Ἡ μεγαλῶνυμος αὕτη χώρα, ἥτις μέχρι τοῦ 1623 ἦτον ἀπλὴ κομητεία, ἀπὸ δὲ τοῦ 1623 μέχρι τοῦ 1849 ἡγεμονία ἀνεξάρτητος καὶ κληρονομικὴ — περικυκλωμένη ὑπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν περιέχει 1142 τετραγ. Κ. Μ. καὶ διατελεῖ ἀπὸ τῆς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1849 ὑπὸ τὴν ἀμεσον κυριαρχίαν τῆς Πρωσίας ἀποτελοῦσα ἐν τῶν διαμερισμάτων αὐτῆς ὑπὸ τὸ ἀπλοῦν ὄνομα Χοενζόλλερν.

(α) Ὁ οἶκος οὗτος ἐξέλιπε παντελῶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου ἄρρενος αὐτοῦ μέλους, τοῦ ἡγεμόνος Φρειδερίκου — Γουλλιελμου — Κωνσταντίνου ἀποθανόντος τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1869.

(β) Ἐν τοῖς περιπτέροις τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου τούτου πύργου, ὃν τρεῖς κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διατριβὴν μου ἐπισκεφθεῖς ἐπιμελῶς περιεργάσθην, ὑπάρχουσι καὶ δύο νοαί, ὁ εἰς καθολικὸς, ὁ δ' ἕτερος προτεσταντικὸς· διότι, ὡς γνωστόν, ὁ μὲν αὐτοκρατορικὸς οἶκος τῆς Πρωσίας ἀνήκει εἰς τὴν Λαυθηρανικὴν ἐκκλησίαν, ὁ δὲ ἡγεμονικὸς οἶκος τοῦ Χοενζόλλερν — Σιγμαρίγγεν διέμεινε πιστὸς εἰς τὸν καθολικισμόν. Ἐν τῷ περιδόλῳ δὲ τοῦ φρουρίου ἵσταται καὶ κολοσσίασις ἐκ χαλκοῦ ἀνδριᾶς τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας Φρειδερίκου Γουλλιελμου τοῦ Δ'.

τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος Zollern παρυσιαζόμενοι πρόγονοι καὶ ἀρχηγέται τοῦ οἴκου εἶνε οἱ κόμητες Βουρχάρδος καὶ Βέτζελ (Burchard und Wezel von Zollern zolre), οἵτινες τῷ 1061 ἐν τινι τῶν ἐμφυλίων ἀγώνων, τῶν γενομένων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου τοῦ Δ', ἐπесαν ἀνδρείως μαχόμενοι. Ὁ υἱὸς τοῦ Βέτζελ Ἀδαλβέρτος κόμης τοῦ Zollern-Haigerloch ἱδρύσε τῷ 1095 ἐν Ἀλπιρσδόχ ἐπὶ τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ Μοναστήριον, ἐν ᾧ μετὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ θυγατρὸς Ἰρμιντρούδης ἀπέθανε καὶ ἐτάφη.

Καὶ ἡ μὲν οἰκογένεια αὕτη τῶν κομητῶν τοῦ Zollern-Haigerloch ἐξηφάνισθη περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰδ' αἰῶνος. Ἡ συνέχεια ὁμῶς τοῦ αἵεθαλοῦς Χοενζόλλερικοῦ οἴκου διετερήθη διὰ τῶν υἱῶν καὶ διαδόχων τοῦ ἑτέρου ἀδελφοῦ Βουρχάρδου, οὗτινος ὁ υἱὸς Βουρχάρδος Β' — συγγενὴς τοῦ δουκὸς τῆς Σουαβίας Φρειδερίκου τοῦ Στάουφερ — κατέλιπε τέσσαρας υἱούς, τὸν Βουρχάρδον τὸν Ἐγινον, τὸν Φρειδερίκον καὶ τὸν Γοδεφρείδον. Τούτων ὁ μὲν πρῶτος ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον τῶν κομητῶν Hohenberg, ὅστις ἐξηφάνισθη παντελῶς τῷ 1486· ὁ δὲ τρίτος υἱὸς κόμης Φρειδερίκος Α', ὁ συνοδεύσας τὸν αὐτοκράτορα Ἑρρίκον τὸν Ε' εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐκληρονόμησε τὸν οἰκογενειακὸν πύργον Zollern. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1115 κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱόν του Φρειδερίκον Β' καὶ τοῦτον δὲ τελευτήσαντα τῷ 1139 διεδέξατο ὁ κόμης Φρειδερίκος Γ', ὅστις ἐπιστήθιος φίλος τοῦ τε περικλεεστάτου αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Α' τοῦ Βαρβαρόσσα καὶ τοῦ Ἑρρίκου ΣΤ' ὑπῆρξεν. Ὁ Φρειδερίκος Γ' νυμφευθεὶς τὴν κόμισσαν Σοφίαν Raaps, θυγατέρα καὶ κληρονόμον τοῦ κόμητος τῶν πύργων τῆς Νυρεμβέργης Κορράδου Β' ἔλαβε τῷ 1191 ὡς κληρονομίαν τὴν κομητείαν τῆς Νυρεμβέργης. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1201, ἐτάφη ὡς καὶ πολλοὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Heilsbronn. Τούτου οἱ δύο υἱοὶ Φρειδερίκος Δ' καὶ Κορράδος Γ' κυβερνήσαντες κατ' ἀρχὰς ὁμοῦ τὰς δύο χώρας ἐχωρίσθησαν βραδύτερον θεμελιώσαντες τῷ 1227 ὁ μὲν νεώτερος Κορράδος Γ' τὴν φραγκονικὴν κληθεῖσαν γενεαλογικὴν γραμμὴν (Fraenkische Linie), εἰς ἣν ἀνήκει ὁ εὐθαλής βασιλικὸς οἶκος τῆς Πρωσίας, ὁ δὲ πρεσβύτερος Φρειδερίκος εἰς τὴν σουαβικὴν λεγομένην γενεαλογικὴν γραμμὴν (Schwäbische Linie), ἐξ ἧς προέκυψαν βραδύτερον οἱ δύο ἡγεμονικοὶ οἱ καὶ τῶν Χοενζόλλερν θεμελιωθέντες ὑπὸ

των δύο τοῦ Καρόλου Α' υἱών, ἤτοι τοῦ Καρόλου Β'. θεμελιωτοῦ τοῦ αἰθαλοῦς ἡγεμονικοῦ οἴκου Hohenzollern-Sigmaringen (α) καὶ τοῦ Eitelfriedrich. θεμελιωτοῦ τοῦ πρὸ μικροῦ, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ σημειώσει εἰπομέν, ἐκλιπόντος ἡγεμονικοῦ οἴκου Hohenzollern Hechingen.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ σουαβικοῦ οἰκουγενειακοῦ κλάδου, οὗτινος γόνος εἶνε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ρωμανίας Κάρολος, θὰ γράψωμεν τὰ εἰκότα ἐν προσεχεί τινι τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου τεύχει. περὶ δὲ τοῦ ἐτέρου κρινόμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν νῦν τὰ δεινὰ τοσούτω μᾶλλον, ὅσῳ πολλὰς ἀνακριθείας καὶ πολλὰ τὰ ἐσφαλμένα ἀνέγνωμεν περὶ αὐτοῦ πρὸ τινος χρόνου οὐ μόνον ἐν τῷ ἡμετέρῳ περιοδικῷ τύπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς Γαλλικαῖς ἐφημερίσι (β). Τοιαύτη δὲ καὶ τοσαύτη εἶνε ἡ ἐπιπολαιότης καὶ ἡ ἀμάθεια τῶν ἡμετέρων, ὥστε καὶ ἐν σὺτῇ τῇ σπουδαιοτέρᾳ τῶν παρ' ἡμῖν ἐφημερίδων Μακεδὼν τις δὲν ἐδίστασε

(α) Ὁ ἐκ τοῦ σουαβικοῦ κλάδου ἡγεμονικὸς οὗτος οἶκος, ὅστις ἔδραν αὐτοῦ ἔχων τὸ Σιγμαρίγγεν ἡγεμόνευε μέχρι τοῦ 1849 τῆς Χρυσολλερικής χώρας, χάριν τῆς ὑπὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σκήπτρον ἐνώσεως ἀπάτης τῆς Γερμανίας παρεχώρησε τὰ κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα εἰς τὸ στέμμα τῶν βασιλέων τῆς Πρωσίας, διατηρήσας μόνον κατὰ τύπους προνόμια τινὰ καὶ τοὺς κυριαρχικοὺς τίτλους του. Τοῦ οἴκου δὲ τούτου ἀρχηγὸς καὶ ἐπὶ φιλοῦ ὀνόματι μόνον ἡγεμὼν τοῦ Χρυσολλερικοῦ τυγχάνει νῦν ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Ρωμανίας Καρόλου Λεοπόλδος, ὅστις ἐκλεγείν τῷ 1870 βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, ὡς γνωστὸν βεβαίως τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου.

(β) Ἐκτενεστάτης πληροφορίας περὶ τε τοῦ στελέους, τῶν κλάδων καὶ τῆς ἀνωψώσεως τοῦ Χρυσολλερικοῦ οἴκου δύνανται οἱ βυυλόμενοι νὰ εὗρωσιν ἐν τοῖς ἑξῆς: γερμανικοῖς συγγράμμασι.

«Hohenzollernsche Forschungen» ἐκδ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1847 εἰς 1 τομ. καὶ «Monumenta Zollerana» ἐκδοθ. ὁμοῦς ἐν Βερολίνῳ ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ 1866 εἰς 7 τόμους ὑπὸ Stillfried καὶ Märcker. — Hohenzoll. Chronik ἐκδ. ἐν Σιγμαρίγγεν 1860 ὑπὸ Barth. — «Die Grafschaft Hohenzollern» ἐκδοθ. ἐν Στουτγάρτῃ τῷ 1873 ὑπὸ Cramer. ὡς καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τοῦ Χρυσολλερικοῦ οἴκου ἔργον τοῦ κ. Smid. — «Die Ahnherren des preussischen Koenigshauses» ἐκδ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1854 καὶ Geschichte des preussischen Koenigshauses bis 1140 ἐκδοθ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1861 ὑπὸ Riedel. — «Stammtafel des gesammthausen Hohenzollern» ἐκδ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1879 ὑπὸ Stillfried. — «Die Hohenzollern und das deutsche Vaterland» ἐκδοθ. ἐν Μονάχῳ τῷ 1884 ὑπὸ Stillfried καὶ B. Kugler. — Die aelteste Geschichte des gesammthausen der Koeniglichen und fürstlichen Hohenzollern» ἐκδοθ. ἐν Τυβίγγῃ τῷ 1884 ὑπὸ Schmid. — «Die Kurmark Brandenburg... vor Ausbruch des franz. Kriegs 1806» ἐκδ. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1847 ὑπὸ Bussewits. — «Hohenzollernsche Kolonisationen» ἐκδ. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1874 ὑπὸ Beheim=Ssohwarbach. — Der brandenburgischpreussische Staatshaus-halt. ἐκδοθ. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1866 ὑπὸ Riedel.

νὰ δημοσιεύσῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀμαρτήμασι καὶ ὅτι ὁ μὲν οἶκος τῶν βασιλέων τῆς Πρωσίας ἀνήκει εἰς τὸν σουηδικὸν κλάδον!!! ὁ δὲ οἶκος, ἐξ οὗ κατὰγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Ρωμανίας, εἰς τὸν Φραγκονικόν!!! (Βλ. Ἐφημερίδα τῆς 17 Ὀκτωβρίου τοῦ 1889).

Φραγκονικὸς κλάδος.

Τὸν Κορράδον Γ', ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ οὐοῦ ὁ φραγκονικὸς καλούμενος κλάδος ἠτύχησε ν' ἀποκτήσῃ ἡγήτην διακεκριμένον καὶ ἀφωσιωμένον τῇ γερμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γ' (1261—1297), ὅστις διαμείνας πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν κραταιὰν αὐτοκρατορικὴν γενεάν τῶν Στίουφερ ἐγένετο λίαν γνωστὸς κατὰ τὴν ἀπορασιτικὴν μάχην τῆς Μαρμφέλδης, ἐν ἡ ἡρωϊκὸς ἀγωνισάμενος περιφανῶς διεκρίθη. Τὸν Φρειδερίκον ἀποθανόντα διεδέξατο ὁ νεώτερος αὐτοῦ υἱὸς Φρειδερίκος ὁ Δ' (1297—1332), ὅστις εἰς μὲν τὴν κατὰ τῆς Ρώμης ἐκστρατείαν Ἐρρίκου τοῦ Ζ' ἠκολούθησε τὸν αὐτοκράτορα, τῷ δὲ 1314 ἐνώθει μετὰ τῶν Βυυρῶν καὶ νικήσας κατὰ τὴν μάχην τοῦ Mühldorf ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ μεγαλοψύχου Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας «Σωτὴρ τοῦ κράτους». Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φρειδερίκου οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ Ἰωάννης ὁ Β' (+1357) καὶ Ἀλβέρτος ὁ Ωραῖος συνωμολόγησαν εἰρήνην τῷ 1347 μετὰ τοῦ Καρόλου Δ'. Τῷ 1363 ἀνέλαβε τὴν κομητιάν τῆς Νυρεμβέργης ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Φρειδερίκος ὁ Ε' (1358—97) ὅστις λαθὼν ἐνεργὸν μέρος ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Δ' ἐτιμήθη παρ' αὐτοῦ διὰ τοῦ τίτλου πρίγκιπος τοῦ κράτους. Τὸν Φρειδερίκον παραιτηθέντα ἐν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (+1328) διεδέξαντο οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Γ' ὅστις ἀποθανὼν τῷ 1420 δὲν ἀφῆκε διάδοχον καὶ Φρειδερίκος ὁ ΣΤ', ὃν ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας Σιγισμούνδος προχειρισθείς βασιλεὺς τῆς Γερμανίας διώρισε τὴν μὲν 7 Ἰουνίου τοῦ 1411 κυβερνήτην, τὴν δὲ 30 Ἀπριλίου τοῦ 1415 ἐκλέκτορα τοῦ Βρανδεμβούργου (γ) διὰ τὴν μεγίστην συνδρομήν, τὴν ὁλοψύχον ἀφωσίωσιν καὶ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, ἃς ὁ Φρειδερίκος καὶ ὡς σύμβουλος του καὶ ὡς στρατηγὸς εἶχε παρίσχει τῷ Σιγισμούνδῳ προηγουμένως εἰς πάντας τοὺς πολέμους, οὓς διεξήγαγεν (α). Οὕτω δὲ ὁ τέως μικρὸς κόμης τῶν πύργων τῆς Νυρεμβέργης Φρειδερίκος ὁ ΣΤ' μετωνομάσθη νῦν Φρειδερίκος Α' ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου.

(γ) Ὁ κόμης τῆς Νυρεμβέργης Φρειδερίκος ὁ ΣΤ' γνωστὸς ἰδῶς ὡς Φρειδερίκος Α' ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου ἐγενήθη τῷ 1372. Ἠ δ' ἐπίσημος ἀναγόμενος αὐτοῦ ὡς ἐκλέκτορος ἐγένετο τῇ 18 Ἀπριλίου τοῦ 1417 ἐν Κωνσταντῇ (Konstanz).

(α) Ὁ Φρειδερίκος οὗτος ἡγωνίστατο γενναίως καὶ κατὰ τῶν τούρων τῷ 1396 ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νικοπόλεως.

Ἐκλέκτορες τοῦ Βρανδεμβούργου

Ὁ Φρειδερίκος Α'. γενόμενος ἄρχων τῆς Βρανδεμβουργικῆς μαρκίας ἐγένετο συγχρόνως καὶ ἀρχηγέτης νέας εὐκλεσεστάτης ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ περιόδου τοῦ Χρυσολλερικοῦ οἴκου (1) ἀπὸ πολὺ εἰργάσθη, πολλὰ ὑπέστη καὶ πολλὰς καὶ ἀνυπερβλήτους δυσχερείας ὑπερεπήδησεν, ἵνα παρασκευάσῃ τῷ τε οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῇ πατρίδι πανένδοξον μέλλον.

Τὸν Φρειδερίκον Α' ἀποθανόντα τῷ 1440, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος ὁ Β' (1440-70), ὅστις ἱκανὰς χώρας καὶ πόλεις καὶ μάλιστα τὸ Βερολίον ὑπὸ τὸ σκήπτρόν του καθυποτάχας συμπεριέλαβεν.

Τὸν Φρειδερίκον Β' διεδέξατο ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλβέρτος Ἀχιλλεύς (1470-1486), ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ οὐοῦ αἱ φραγκονικαὶ κτήσεις ἐχωρίσθησαν τῆς μαρκίας τοῦ Βρανδεμβούργου.

Τὸν Ἀλβέρτον Ἀχιλλέα διεδέξατο ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν του Ἰωάννης Κίριων (1486-99).

Καὶ τοῦτον πάλιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωακείμ Α' (1499-1535), ὅστις ὑπῆρξεν εἰς τῶν σπουδαιοτέρων ἀντιπάλων τῆς Μεταρρυθμίσεως. Οὗτος ἵδρυσεν τῷ 1506 τὸ Πανεπιστήμιον τῆς παρὰ τὸν Ὀδερὸν Φραγκφούρτης καὶ τῷ 1516 τὸ ἀνώτατον δικαστήριον (Ἀρειὸν Πάγον) τοῦ Βερολίνου.

Οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ (1535-1571) ὁ ἐκλέκτωρ Ἰωακείμ Β' καὶ ὁ Ἰωάννης παρεδέξαντο τῷ 1539 τὴν προτεσταντικὴν ὁμολογίαν γενόμενοι Λουθηρανοί. Ἐν τούτοις ὁ Ἰωακείμ ἠκολούθησε λίαν ἐπιφυλακτικὴν πολιτικὴν κατὰ τοῦ Σμαλκαλδικὸν πόλεμον. Μόνον δὲ μετὰ τὴν εἰρήνην τῆς Αὐγούστης (1555) ἐκηρύχθη προστατὴς τῆς Μεταρρυθμίσεως, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὁποίας καὶ συνοδὸν ἐν Βερολίνῳ συνεκάλεσεν.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης Γεώργιος (1571—1598) συνήνωσε πάλιν ὅλον τὸ Βρανδεμβούργον.

Τούτου δὲ ὁ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱὸς Ἰωακείμ Φρειδερίκος (1598-1608) παρεχώρησε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Χριστιανῷ καὶ Ἰωακείμ τῷ 1603 τὰς Φραγκονικὰς Χρυσολλερικὰς κτήσεις καὶ προητοίμασε τὴν ἔνωσιν τῶν τέως δουκάτων τῆς Πρωσίας μετὰ τοῦ Βρανδεμβούργου.

Ὁ δὲ ἐπῆξιος διάδοχος αὐτοῦ Σιγισμούνδος (1608—1619) νυμφευθεὶς τὴν πρεσβυτέραν τῶν θυγατέρων τοῦ δουκὸς τῆς Πρωσίας Ἀλβέρτου Φρειδερίκου ἐγένετο τῷ 1618 καὶ διὰ τῆς Πρωσίας.

Τὸν Σιγισμούνδον διεδέξατο ὁ Γεώργιος Γουλιέλμος (1619-40), ἀπ' οὗ εἰς ἀξιοσημείωτον ἀδυναμίαν καὶ φθορὰν κατὰπτωσιν περιήλθε τὸ Βρανδεμβούργον, διότι

(1) Ἐκ τοῦ βρανδεμβουργικοῦ μεγάλου κλάδου ἀνελάττησαν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ οἱ μικρότεροι κλάδοι τῶν Ansbach, Baireuth καὶ Schwedt, οἵτινες ὁμοῦς ἐξηφανίσθησαν παντελῶς.

κατὰ τὸν τριακονταετῆ πόλεμον σουηδικῇ καὶ αὐτοκρατορικῇ στρατεύματι ἀλληλοδιαδόχως ἐπιδραμόντα τὴν χώραν ἐλεηλάτησαν καὶ διέφθειραν αὐτήν.

Ὁ υἱὸς ὅμως καὶ διάδοχος αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος, ὁ μέγας ἐκλέκτωρ συνήθως ἐπιλεγόμενος, ἀναγορευθεὶς ἄρχων τῇ 19 Δεκεμβρίου τοῦ 1640 κατώρθωσε διὰ τε τῆς πολεμικῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περινοίας καὶ ἱκανότητος οὐ μόνον τὰς ἤδη χωρισθείσας χώρας τοῦ κράτους νὰ ἐνώσῃ, ἀλλὰ καὶ νέας εἰς αὐτὸ νὰ προσθήσῃ. Ἀπὸ τοῦ περιφανοῦς δὲ τούτου ἐκλέκτορος, ὅστις ἦτο προωρισμένος νὰ πατάξῃ τὴν ἀναρχίαν τῆς πατρίδος του καὶ νὰ προετοιμάσῃ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ ἐλευθερίαν, ἄρχεται κυρίως ἡ ἱστορία τοῦ Πρωσσοῦ κράτους. (α)

Τὸν μέγαν ἐκλέκτορα ἀποθανόντα τῇ 9 Μαΐου τοῦ 1688, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος ὁ Γ', ὅστις ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου καὶ ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας. (α)

Βασιλεῖς τῆς Πρωσσίας.

Ὁ τέως ἐκλέκτωρ Φρειδερίκος Γ' ἐπιθέσας μόνος τῇ 6/18 Ἰανουαρίου τοῦ 1701 ἐν Καινιγσβέργῃ τὸ βασιλικὸν στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐκυβέρνησε τοῦ λοιποῦ μέχρι τῆς τελευτῆς του ὡς Φρειδερίκος Α' βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας. Οὗτος ἦτο μὲν σφόδρα μάταιος καὶ ἐστερεῖτο βεδοκίως μεγαλοφυίας, ἀλλ' ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν φιλόμουσος καὶ φιλόκλος ἐξωραίσας τὴν πρωτεύουσάν αὐτοῦ διὰ πολλῶν καλλιτεχνικῶν μνημείων καὶ ἰδρύσας τῷ μὲν 1694 τὸ ἐν Χάλλῃ πανεπιστήμιον, τῷ δὲ 1699 τὴν Ἀκαδημίαν τῶν τεχνῶν καὶ τῷ 1700 τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐν Βερολίνῳ.

Τὸν Φρειδερίκον Α' ἀποθανόντα τῇ 13/25 Φεβρουαρίου τοῦ 1713, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Α'. (β) ὅστις εἰ καὶ ὑπῆρξε σκαιός, βίαιος καὶ ἰδιότροπος, ἐστερεῖτο δὲ καὶ παιδείας, ἀπεδείχθη ὅμως ἐμπειρότατος τῶν πολεμικῶν πραγμάτων, πρὸς δὲ σώφρων, ἐνάρκτος καὶ λίαν συνετός· ἐπὶ τῶν πρώτων δὲ ἡμερῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Utrecht (11 Ἀπριλίου τοῦ 1713) ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως ἡ Πρωσία ὡς βασιλεῖον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Τὸν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Α' τελευτήσαντα τῇ 31 Μαΐου τοῦ 1740 διεδέξατο ὁ μεγάλθυμος, συνετώτατος καὶ μεγαλεπήβολος

(α) Ὁ μέγας ἐκλέκτωρ γεννηθεὶς τῇ 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1620 ἐνυμφεῦθη τῷ 1646 τὴν ἐνάρκτον καὶ ὥραιαν πριγκίπισσάν τῆς Ὁρανίας Λουίζαν, ἧτις ὑπῆρξε μία τῶν διακεκριμένων ἡγεμονίδων τῆς Γερμανίας.

(α) Ὁ Φρειδερίκος Α' γεννηθεὶς τῇ 11 Ἰουλίου τοῦ 1657 ἐνυμφεῦθη τῷ 1684 τὴν πριγκ. τοῦ Ἀνωδέρου Σοφίαν Καρλότταν, ἧτις ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν φιλόμουσος, προστατεύσασα τοὺς λογίους καὶ υποστηρίξασα σπουδαίως τὴν διάδοσιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καλλιτεχνίας ἐν Γερμανίᾳ.

(β) Οὗτος ἐγεννήθη τῇ 25 Αὐγούστου 1688.

αὐτοῦ υἱὸς Φρειδερίκος Β'. ὁ Μέγας (γ), ὅστις καὶ ὡς φιλόσοφος, καὶ ὡς συγγραφεὺς καὶ ὡς πολιτικός καὶ ὡς νικηφόρος στρατηλάτης διέπραξεν εὐρύνας τὸ κράτος οὐσιωδῶς καὶ ἀνυψώσας αὐτὸ εἰς ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Τὸν Μέγαν Φρειδερίκον. οὐ τὴν προστριλὴ μνήμην δικαίως τιμᾷ καὶ γεραίρει το γερμανικὸν ἔθνος, ἐκμετρήσαντα τὸ ζῆν τῇ 5/17 Αὐγούστου τοῦ 1786 διεδέξατο ὁ ἀνίκανος αὐτοῦ ἀνεψιὸς Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Β'. (α), οὗτινος ὁ βίος ὑπῆρξε λίαν ἰδιότροπος καὶ σκανδαλώδης.

Τούτον δὲ ἀποθανόντα τῷ 4/16 Νοεμβρίου τοῦ 1797 διεδέξατο ὁ ἀγκυλὸς καὶ ἐνάρκτος υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Γ'. (β), ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποῦ δεινοπαθήματα πολλὰ, ὡς γνωστόν, ὑπέστη ἡ Πρωσία, ἐδόθη ὅμως μεγάλη ὠθησις εἰς τὴν ἐν γένει τοῦ κράτους ἐκπαίδευσιν καὶ ἰδρύθη τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου (1810), ὡς καὶ τὸ τῆς Βόννης.

Τὸν πολυπαθὲν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Γ' τελευτήσαντα τῇ 26/7 Ἰουνίου τοῦ 1840 διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Δ', δεσποτικός μὲν ἀλλὰ καὶ χρηστός, λόγιος καὶ φιλόμουσος. (γ) Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου ἀνωκοδομήθη μεγαλοπρεπὴς ὁ ἀρχαῖος πύργος τῶν Χοενζόλλερν.

Τὸν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Α' ἀποθανόντα τῇ 21/1 Ἰανουαρίου τοῦ 1861 διεδέξατο ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Γουλλιέλμος ὁ Α'. (δ) ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἔσδομος βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καὶ ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας.

Οὕτω δὲ οἱ κατ' ἀρχὰς μικροὶ κόμητες τῆς ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ Γερμανίᾳ μικρᾶς καὶ ὀρεινῆς χώρας Χοενζόλλερν ἐγένοντο μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ κομητὲς τῆς Νυρεμβέργης, εἰτα δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἐκλέκτορες τοῦ ἐν τῇ βορειοανατολικῇ Γερμανίᾳ Βρανδεμβούργου περιβληθέντες μετὰ ταῦτα τῷ μὲν 1701 τὴν βασιλικὴν τῆς Πρωσσίας πορφύραν, τῷ δὲ 1871 καὶ

(γ) Ὁ Μέγας Φρειδερίκος, οὗτινος μήτηρ ὑπῆρξε ἡ ὥραια, λογία καὶ ἐνάρκτος Σοφία Δωροθέα, ἐγεννήθη τῷ 24 Ἰανουαρίου τοῦ 1712 ἐν Βερολίνῳ.

(α) Οὗτος ἐγεννήθη τῇ 13/25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1744.

(β) Ὁ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Γ' γεν. τῇ 3 Αὐγούστου τοῦ 1770 ἐνυμφεῦθη τῷ 1793 τὴν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τοῦ Μεκλεμβούργ-Στρέλιτς Λουίζαν, ἧτις ὑπῆρξε πρότυπον ἀφωτισμένης συζύγου, φιλοστοργατικῆς μητρὸς καὶ πατριωτικωτάτης βασιλίσσης. Ἡ πολυπαθὴς καὶ μεγαλόψυχος μήτηρ τοῦ Φρειδερίκου Γουλλιέλμου Δ', τοῦ Γουλλιέλμου Α' καὶ τῆς Ἀλεξάνδρας, συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας Νικολάου, ἀπέθανε τῷ 1810.

(γ) Ἐγεννήθη τῇ 3/15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1795 καὶ ἐνυμφεῦθη τῷ 1823 τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Βυαρίας Μαξιμιλιανῶ Α' Ἐλισάβετ, ἧτις προσήλθεν ἀπὸ τῆς δυτικῆς εἰς τὴν εὐαγ. ἐκκλησίαν.

(δ) ὁ Γουλλιέλμος Α'. ἐγεννήθη τῇ 10/12 Μαρτίου τοῦ 1797, ἐνυμφεῦθη δὲ τῇ 30/11 Ἰουνίου τοῦ 1829 τὴν Αὐγούστην πριγκίπισσάν τοῦ Σάξεν-Βαϊμάρ, μεθ' ἧς ἐγέννησε τὸν διάδοχον Φρειδερίκον καὶ τὴν Λουίζαν, τὴν νῦν Μεγάλην δούκισσαν τοῦ Βάδεν.

τὸ πνεύμα τῆς νεᾶς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας στέμμα.

Βασιλεῖς τῆς Πρωσσίας
καὶ Αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας

Ὁ Γουλλιέλμος Α' ὡς βασιλεὺς στεφθεὶς μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος τῇ 6/18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1861 ἐν Καινιγσβέργῃ, ἐνθα εἶχε στεφθῇ καὶ ὁ Α'. Φρειδερίκος, ἀνηγορεύθη προτάσει μὲν τοῦ βασιλέως τῆς βυαρίας Λουδοβίκου Β', ὁμοθυμῶν δ' ἐγκρίσει πάντων τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, ὡς καὶ σύμπαντος τοῦ Γερμανικοῦ Λαοῦ νικηφόρος τῇ 6/18 Ἰανουαρίου τοῦ 1871 ἐν Βερσαλλίαις τῆς Γαλλίας αὐτοκράτωρ τῶν Γερμανῶν. Ἐπὶ τούτου δὲ ἡ Γερμανία ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕψιστον τῆς δόξης καὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς σημείον.

Τὸν ὑπὸ τὸ κραταῖον αὐτοῦ αὐτοκρατορικὸν σκήπτρον πάντα τὰ γερμανικὰ κράτη ἐνώσαντα καὶ κλείσαντα δαφνοστεφῇ Γουλλιέλμον τὸν Α' ἐκμετρήσαντα τὸ ζῆν τῇ 9/21 Μαρτίου τοῦ 1888, διεδέξατο ὁ κλεινὸς καὶ ἐπίσης δαφνοστεφὴς υἱὸς αὐτοῦ (ε) Φρειδερίκος ὁ Γ', ὅστις καὶ λαοφιλὴς κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὠνομάσθη. Τὴν δ' ἐπὶ τὸν θρόνον ἀνοδὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν Γερμανικὸν λαὸν σπουδαιοτάτην αὐτοῦ προκήρυξιν πάντες πάνταχού τῆς Εὐρώπης ὡς ἐγγύησιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ἐχίρητίσαν γηθοσύνης, ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ μετὰ τινος ὑπομυχίου ὀδύνης ἐνεκα τῆς κατατροχούσης αὐτὸν ὀδυνηρᾶς καὶ βροτολοιγοῦ νόσου, ἧτις ἐπιταθείσα μοιραίως προέπεμψε τὸν πολὺκλαυστον αὐτοκράτορα μετὰ τρίμηνον μόνον κυριαρχίαν εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του.

Τὸν Φρειδερίκον Γ' ἀποθανόντα τῇ 3/15 Ἰουνίου τοῦ 1888 διεδέξατο ὁ νῦν εὐκλεῶς ἀνάσπων Γουλλιέλμος ὁ Β'. (ς)

(ε) Ὁ Φρειδερίκος Γ' ἐγεννήθη τῇ 6/18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1831, ἐνυμφεῦθη δὲ τῇ 1/13 Ἰανουαρίου τοῦ 1858 τὴν θυγατέρα τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίαν μεθ' ἧς ἐγέννησε 4 υἱοὺς καὶ 4 θυγατέρας· τὸν νῦν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Γουλλιέλμον, τὴν Καρλότταν γεν. τῇ 12/24 Ἰουλίου 1860, νυμφευθεῖσαν τῇ 9/18 Φεβρουαρίου 1878 τὸν πριγκ. Σάξ Μαΐνγγεν, τὸν Ἐρρίκον γενν. τῇ 2/11 Αὐγούστου 1862, τὴν Βικτωρίαν γενν. τὴν 3/12 Ἀπριλίου 1866 καὶ νυμφευθεῖσαν τῷ 1890 τὸν πριγκίπα τοῦ Σχαυμβούργ-Λίππε, τὴν Σοφίαν γενν. τῇ 2/14 Ἰουνίου 1870 καὶ νυμφευθεῖσαν τῇ 15/27 Ὀκτωβρίου 1889 τὸν διάδοχον τοῦ Ἑλλ. θρόνου Κωνσταντίνον, τὴν Μαργαρίταν γενν. τῇ 10/22 Ἀπριλίου 1872, τὸν Σιγισμόνδον (γενν. τῷ 1864 καὶ ἀποθ. τῷ 1866) καὶ τὸν Βάλδεμαρ (γενν. τῷ 1862 καὶ ἀποθ. τῷ 1879).

(ς) Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλλιέλμος ὁ Β' γεννηθεὶς τῇ 15/27 Ἰανουαρίου 1859 ἐν Βερολίνῳ ἐνυμφεῦθη τῇ 15/27 Φεβρουαρίου τοῦ 1881 τὴν Αὐγούστην Βικτωρίαν θυγατέρα τοῦ δουκὸς Σλέσβιχ-Ὀλσταίν (γενν. τῇ 10/22 Ὀκτωβρίου 1858), μεθ' ἧς ἐγέννησε 5 τέκνα τὸν νῦν διάδοχον τοῦ θρόνου Γουλλιέλμον γεννηθ. τῇ 24/6 Μαΐου 1882, τὸν Αἰτελ Φρειδερίκον (γενν. τῇ 25/7 Ἰουλίου 1883) τὸν Ἀδαλδέρτον (γενν. τῇ 2/14 Ἰουλίου 1884) τὸν Αὐγούστον Γουλλιέλμον γενν. τῇ 17/29 Ἰαν. 1887, τὸν Ὁσκάρ γενν. 15/27 Ἰουλίου 1888 καὶ τὸν νεώτατον Γουλλιέλμον γενν. τῷ 1890.

πρωτότοκος μὲν υἱὸς τοῦ Φρειδερίκου, ἀδελφὸς δὲ τῆς προσφιλοῦς τῇ πανελληνίῳ καὶ χαριτοβρύτου συζύγου τοῦ σεπτοῦ διαδόχου τοῦ Ἑλλ. Θρόνου Κωνσταντίνου Σοφίης. ἥς τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἅπας ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς κόσμος μετὰ παλμῶν καρδίας χαίρει, σήμερον ὡς θεῖον προμῆνυμα τῆς θριαμβευτικῆς αὐτῆς εἰσόδου εἰς τὸν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων ὁμώνυμον αὐτῇ ναὸν τοῦ Ὑψίστου. Ἀθήνησι, τῇ 20 Ἀπριλίου 1891.

Ν. Γ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

ΧΛΟΗ

Σώπασε ἀγρόν· μὴν θυπὴν ἢ χλόην...
Ἰλυσσά κοιμάται μὲς τῇ ροδονίᾳ,
Ἄφης μὴ σιγῇ τὸ μυρολόι
Φεύγ' ἀπ' τῇ φουντωμένῃ λειμονίᾳ.

Μελίσσα πᾶψε ἐπὶ τὸ βομβυλόι,
Πέτα βουβὴ στὴν ἐγγυαντὴ δαφνίᾳ
Καὶ κρίνο, γιασμελί, μερτιά, καὶ ἄλδη
Σκορπάτε μόσκο γέρω ἔς τὴν κουνιά.

Κοιμήσου Χλόη, ἔς τὰ γλυκὰ ὁ εἰρά σου.
Θα ἰδῇς λαφάρια, ρόδα, καὶ πλαγιαίς
Κι' ἀπ' τῇ χαρᾷ θεὸς νὰ σκιρτᾷ ἡ καρδιά σου.

Ρίχν' ἡ ὁροσιὰ σμαράγδια ἔς τὰς βραγιαίς
Κι' ὁ Ἔρως λαχταρεῖ τὴν μονιὰ σου
Κρυμμένος ἔς τὰς ὀλόπικνας λυγιάς.

Δ. Ι. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

ΠΡΕΣΒΥΤΟΥ ΛΕΥΚΩΜΑ

Ἐν Κων/πόλει τῇ 15 Μαρτίου 1891.

Φίλιππε καὶ Ν. Ἰγγλέση.

Υπάρχουσιν ἔτι παρ' ἡμῖν πρεσβύται ἄσβεστον ἀπο τῶν παιδικῶν αὐτῶν ἡμερῶν διατηρήσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ταῦτα ἐν τῇ τύρῃ καὶ ταῖς μερίμναις τοῦ ἐμπορίου, τὸν ἔρωτα τοῦ καλοῦ καὶ τὴν πρὸς τὰς Μούσας καὶ Χάριτας λατρείαν ἣν προ ἡμῶν αἰῶνος ἐποτίζοντο ἄνευ πατάγου καὶ κρότου ἐν τοῖς λόφοις τοῦ Κουρουύτσεμπε ἢ ἐν τοῖς λειμῶσι τῆς χλωρᾶς Χάλκης ὑπὸ διδασκάλων ἀφανῶς μὲν καὶ ἀνεπιδείκτως δρῶντων, ἀλλὰ διαπλασάντων γενεὰς ἐλληνοπρεπεῖς καὶ χριστιανικὰς τιμησάσας τὸ ἔθνος ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ἐν τῇ ἐμπορίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ τοῦ βίου σταδιοδρομίᾳ.

Ἐν τοῖς πρεσβύταις τούτοις, οἵτινες πρόκεινται ἀγαστὰ καὶ ζηλωτὰ παραδείγματα τοῖς νεωτέροις, ὧν οἱ πλείστοι σήμερον παρασύρονται ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος ρεύματος, καθ' ὃ ἡ διὰ τῆς ἀθανάτου ἡμῶν γλώσσης καὶ φιλολογίας καλλιέργεια τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας ἐστὶ πρόσκομμα εἰς τὸν πρακτικὸν βίον καὶ ἡ οὕτως δὴ ἀποκαλουμένη πρακτικότης ἀπαιτεῖ τὸν περιορισμὸν τῶν ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν ὡς ὅλως ἀνωφελῶν καὶ ματαιῶν καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν δι' οὐκ οἰδαμεν τίνων ἄλλων, καταλέγεται καὶ ὁ

γηραιὸς ἡμῶν φίλος καὶ Δημ. Πασπαλλῆς. Ἐν ταῖς ὥραις τῆς ἀνέσεως ἀπὸ τῶν ἐμπορικῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν ἀπέθησάριεν ἐν λευκώματι πλοῦτον ποιημάτων, ἀποφθεγμάτων καὶ ἀνεκδότων, τῶν μὲν ἰδίων, τῶν δὲ διαπρεπῶν ἐν τῇ ποιήσει καὶ τοῖς γράμμασι ἀνδρῶν καὶ ἀσμενίζει ὁ γηραιὸς νὰ ἐντρυφᾷ ἐν τῇ ἀναγνώσει αὐτῶν, ἀναπολῶν ἐν τῇ γῇ τῆς νεανικᾶς ἡμέρας, καὶ ἐν τῇ ἀνακρινόμεναι αὐτῶν εἰς τοὺς φίλους. Ἐσχον τὴν εὐτυχίαν ἰδεῖν νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλουσίου αὐτοῦ λευκώματος τέμμάχιον τινα, ἅπερ μοι ἀπέστειλε συνοδεύσας μετὰ τῆς ἐπομένης χαριεστάτης ἀληθῶς ἐπιστολῆς.

Ἐλλόγιμε καὶ ἀγαπητέ μοι φίλε
κύριε Χριστοφόρε Σαμαρσίδη.

«Μοι ἐζήτησας, φίλε μου, τεμμάχιον τινα ἐκ τῶν ἐν τῇ λευκώματί μου κατατεθειμένων κατὰ διαφορὰς ἐποχὰς ἀνεκδότων ἀποφθεγμάτων καὶ ποιήσεων. Ἐνδίδω εὐχαρίστως εἰς τὴν θέλησίν σου, ἀποσπῶν ἐκ τοῦ ταμείου τούτου τῶν παλαιῶν καὶ νεανικῶν μου ἀναμνήσεων τὸ ἐπισυννημμένον φιλόθεον καὶ χαριτόβρυτον αὐτοσχέδιον ποίημα τοῦ ἀειμνήστου ἰταλοῦ ποιητοῦ G. Regaldi, ὅπερ ἐν στιγμῇ εὐφροσύνης καὶ ἐν ποιητικῇ διχύσει μοι ἔγραψεν αὐτοσχέδιος ὁ δαίμωνιός ἐκείνης ποιητῆς, «Poeta stemporaneo», ὃν ὁ μέγας Λαμαρτίνος ὁμιλῶν ἐχαράκτηρισεν οὕτως: «Moi je ne suis qu'un lac; Regaldi est un torrent».

Τὸ αὐτοσχέδιον τοῦτο ποίημα τοῦ Regaldi ἐγράφη παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐπὶ τῆς τραπέζης μου τῇ 1852 ἔτει. Ἦμην τότε νεός. Φαντάσθητι, φίλε μου, ὅποιαν συγκίνησιν ἐπροξένησε τὸ πολῦτιμον τοῦτο δῶρον τοῦ πρωτοτύπου ποιητοῦ, εἰς ἐμέ τὸν ἐντρυφῶντα εἰς τὰς πρὸς Θεὸν προσευχάς, καὶ τὸν συνεκλεισμένον ὅπως οὖν εἰς τὴν θείαν καὶ ἀρμονικὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν. Ἦμην ἐξαλλος ἐκ χαρᾶς καὶ ἡδονῆς κατέχων τοιοῦτο κειμήλιον γεγραμμένον δι' ἐμέ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου διὰ χειρὸς αὐτοῦ τοῦ δαίμονιός ποιητοῦ, ἐμβατεύσαντος τὰς διαθέσεις μου.

Σοὶ στέλλω ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς ταύτης, ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν πλάστην τοῦ παντός ὑπὸ τῆς Φύσεως, τοῦ Μωαμεθανισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀναγνώθι διὰ τῶν ὁμμάτων τῆς καρδίας σου, καὶ εἰ δύνασαι μὴ πέσης γονυκλιτῆς συνεινὼν καὶ τὴν σὴν διὰ πυρὸν προσευχὴν τῇ τῶν προσευχομένων πλασματῶν τοῦ Θεοῦ. «Ὅλα προσεύχονται» εἶπε δικαίως ὁ συναδελφός σου Παράσχας.

Σοὶ στέλλω αὐτοσχέδιον καὶ μίαν αὐτοσχέδιον γραπτὴν ἰδέαν μου. Μοι ἐπῆλθε εἰς τὸν νοῦν ὅτε πάλαι ποτὲ ἐφύτευον ἰδιοχείρως ἄνθη τινὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἀειμνήστου καὶ πεφιλημένης συζύγου μου, ἔγραψα αὐτὴν ἐν τῇ περιστάσει ἐκείνῃ. Ἦσως τοῦτο σοὶ φανῇ περιαιματολογία. Ἐστω! Ἀλλ' ὁ καθεὶς αἰσθάνεται τὸν πόνον του.

Δύνασαι νὰ κάμῃς οἰανδήποτε χρῆσιν θέλῃς τῶν ἐγγράφων τούτων ἢ καὶ νὰ ἐξαφκνίσῃς τὸ τελευταῖον τὸ ἀνήκον εἰς ἐμέ».

Σὲ ἀγαπῶ ὡς ἀδελφόν καὶ σὲ ἐυλόυτομαι.

ὁ φίλος σου

ΔΗΜ. ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ

Τοῦ δαίμονιός αὐτοσχεδίου Regaldi τὸ ὠραιότατον ποιημάτιον μετὰ τῆς ὑπ' ἐμοῦ ἐκπονηθείσης ἐλευθερίας αὐτοῦ μεταφράσεως καὶ τὴν αὐτοσχέδιον σκέψιν τοῦ καὶ Δημ. Πασπαλλῆ σοὶ ἀποστέλλω ὅπως καταχωρίσῃς ἐν ταῖς στήλαις τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου».

La preghiera del mattino

Mi destai. La mia povera stanza
Era ancora di te nebre oscura,
E già il gallo in sua semplice usanza
Ridestava la queta natura.
Il suo canto era un inno d' amor.
Che volava al Eterno. Signor.

Volse un' ora, già l' aura primiera
Del mattino su i vetri ridea,
E' l' muezzino intonò la preghiera
Dalla prossima antica moschea.
Il suo canto era un inno d' amor
Che volava al Eterno Signor.

Si diffuse la luce d' intorno,
E la memore torre Cristiana
Saluto l' esultanza del giorno
Colla supplice santa campana
Quella squilla era un inn' d' amor
Che volava al Eterno Signor.

La Natura, il Corano, il Vangelo
Consigliero alla prece i mortali
Mi prostrai. Volse l' anima al cielo,
Dispiegando ad un cantico l' ali.
E il mio canto era un inno d' amor
Che volava al Eterno Signor.

G. REGALDI

Η ΕΩΘΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

(Μετάφρασις ἑλευθέρα)

Τοῦ ὕπνου ἐξεγείρομαι. τὸ δῶμά μου τὸ πενιχρὸν καλύπτει νύξ μελάμπεπλος, καλύπτει σκότος ἀδλν-
[χρὸν]

ἀλλ' ἤδη τοῦ ἀλείκτορος ἀκούεται ὥδῃ
τὴν φωνὴν ἐξεγείρουσα ὑπνώττουσαν ἡδύ.
Καὶ εἶναι ἡ ἀπείριτος ὥδῃ εὐχαριστήριον
ἀγάπης ὕμνος τοῦ πτηνοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Κύριον.

Ἐρρῶν ὥρα· πνέουσα ἡ αὔρα ἡ ἐωθινή
προσφύζει τὰ παράθυρα, τὰ βελώματα κινεῖ.
Εἰς μεταρὲν γειτονικόν, ἀρχαϊκόν ἤχει
τοῦ μουσεζζίνῃ ἐνθερμός, γλυκεῖα προσευχή.
Καὶ εἶναι αὕτη ἐνθερμὸν γλυκὴ εὐχαριστήριον,
ἀγάπης ὕμνος ἀρελῆς ὑψούμενος πρὸς Κύριον.

Τὸ φῶς ἀπλοῦται. Κώδωνος ὁ ἤχος ἱεροῦ γλυκὺς
ἐξ ὕψους πύργου, μνήμονος λατρείας Χριστιανικῆς,
ἐπὶ πτερύγων φέρεται πνοῶν ἐωθινῶν
τὸν φοῖβον ἀνατέλλοντα ἀγγέλλων φαινόν.
Ὁ ἤχος ὁ τοῦ κώδωνος, πιστῶν τὸ προσκλητήριο,
ἀγάπης ὕμνος γλυκερὸς δὲν εἶναι πρὸς τὸν Κύριον;

Ἦ Φύσις, τὸ Κοράνιον, τὸ Εὐαγγέλιον αὐτὸ
εὐχὰς ὑπαγχεύουσι παντὶ τῷ εὐσεβεῖ θνητῷ.
Τὸ γόνυ κλίνει· ἡ ψυχὴ, ἀθάνατον πτηνόν
τὰς πτέρυγας ἐκτείνουσα ὁρμᾷ πρὸς οὐρανόν
καὶ ἀναμέλπει ἐνθερμὸν, γλυκὴ εὐχαριστήριον,
ἀγάπης ὕμνος ἱερὸν εὐγνώμων πρὸς τὸν Κύριον.

12 Μαρτίου 1891.

ΧΡ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ